

BİLE BİLE HAKKI İNKÂR EDENLERİN DURUMU*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyicileri! Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Ramazanınız tatlı geçsin, feyizli sevaplı olsun... İbadetleriniz makbul olsun, dualarınız müstecâb olsun... Allah dünya ve ahiretin hayırlarına erdirsin...

Hadis-i şerif sohbetlerinin yanı sıra, tefsir sohbetlerine de başlamıştık ve Bakara Sûresi'nin 6. ayetine, Kuran-ı Kerim'in de üçüncü sayfasının başına gelmiştik. Bugün 6. ve 7. ayet-i kerimeleri okuyup izah etmeğe çalışacağım. *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:*

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

(البقرة:٦)

(Inne'llezîne keferû sevâün aleyhim e enzertehüm em lem tünzirhüm lâ yü'minûn.)
(Bakara, 2/6)

خَتَمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ وَعَلَى أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

(البقرة:٧)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

(*Hatema'llàhu alâ kulûbihim ve alâ sem'ihim, ve alâ ebsârihim gışâveh, ve lehüm azâbün azîm.*) (Bakara, 2/7) *Sadaka'llàhu'l-azîm.*

Bu iki ayet-i kerimeyi izah etmek istiyorum. Bu ayet-i kerimeler kâfirlerin yola gelmeyecekleri, yola gelmesi durumu olmayacağını Allah'ın bildirdiği zümresi hakkındadır:

(*Inne'llezîne keferû*) *Inne*, “Hiç şüphe yok ki, elbette, muhakkak ki...” diye tercüme edilebilir. *Edat-ı tahkîk*, yâni bir şeyin hakikat, muhakkak olduğunu belirten, kuvvetlendiren bir edattır. Ne zaman kullanır Araplar bunu?.. Muhatabı söylenen bir söze, bir hükme şüphe duyuyorsa, onu iknâ etmek için, kuvvetlendirmek maksadıyla kullanılır. Burada buyruluyor ki:

(*Inne'llezîne keferû*) “Hiç şüphe yok ki, muhakkak ki, o kimseler ki küfrettiler, kâfir oldular; (*sevâün aleyhim*) onlar için müsâvîdir, eşittir, fark etmez; (*e enzertehüm*) sen onları istersen inzar etmiş ol, ikaz etmiş ol, (*em lem tünzirhüm*) veyahut da ikaz etme, uyarma... (*Lâ yû'minûn*) Onlar inanmayacaklar!” (Bakara, 2/6)

(*Hatema'llàhu alâ kulûbihim*) “Allah onların gönüllerini, kalplerini kapatıp mühürlemiştir. Kalpleri üzerine mühür vurmuştur. (*Ve alâ sem'ihim*) İşitme imkânları üzerine mühür vurmuştur, işitmezler. (*Ve alâ ebsâruhüm gışâvetün*) Gözleri üzerine de perde inmiştir. Yâni gözlerine görmelerini engelleyen bir ak inmiştir. Perde, kabuk, örtü gelmiştir.

(*Ve lehüm azâbün azîm*) Onlara muazzam, ulu, büyük bir azab verilecektir ahirette...”
(Bakara, 2/7)

a. Kâfirlerin Hakkı Gizlemeleri

Şimdi, (*Ellezîne keferû*) “O kimseler ki kâfir oldular, küfür ettiler.” *Küfür*, Arapça’da örtmek demek. Asıl mânâsı bir şeyi kapatmak, üstünü örtmek anlamına gelir. Ondan dolayı, tohumu yere saçıp da, üstüne toprağı örttüğü için, ziraatçıye, ekin eken kimseye *kâfir* kelimesi kullanılır. Bu bir ziraat tabiri, dînî bir tabir olarak değil.

Gündüzün aydınlığından sonra ortalığı örtüp kapattığı için, geceye de *kâfir* adı verilir; örtüp kapatan şey mânâsına...

Demek ki *kefere* fiili, *küfür* masdarı, aslında umûmî mânâsıyla örtmek demek. Husûsî mânâsıyla; Allah’ın nimetlerini söylememek, örtmek, küfrân-ı nimette bulunmak, nankörlük etmek demektir. Şer’î bakımdan, dînî bakımdan küfür ise, imanın mukâbili, imanın karşıtıdır; iman etmemek, imansız olmak, imansızlık etmek mânâsına gelir.

Bir de Türkçe’de küfretmek; galiz, ağza alınmayacak, çirkin, müstehcen sözlerle karşı tarafa sebbetmek, söğmek mânâsına kullanılıyor. Arapça’da bu mânâ yok. Arapça’da o mânâyı ifade etmek için şetmetmek, sebbetmek fiilleri kullanılır.

Küfür sözü Türkçe’de gelişmiş. Neden dolayı?.. Çünkü bu ağır sözler, galiz laflar, şetimler,

söğmeler, bazen insanı kâfir durumuna düşürebiliyor. Bunu da dinleyicilere, seyircilere, okuyuculara bir ikaz olarak hatırlatalım! Çünkü, karşısındaki kızdığı adamın öyle bir şeyine söğüyor ki, o zaman, o söğdüğü şey dolayısıyla kendisinin imanı da elden gidiyor, kâfir oluyor.

Çünkü, iman bir bütündür. Onun herhangi bir şeyini zedeleyici bir ters hareket, insanı kâfir durumuna düşürebilir. Yâni bir tanesi, iki tanesi ziyan etmez gibi bir şey yok.

Niye inanmayan insanlara kâfir denmiş?.. Onlar Cenâb-ı Hakk'ın insanlara bildirdiği hakîkatları örttükleri için, gizledikleri için, göstermedikleri için, kapattıkları için, onlara kâfir ismi verilmiş. Kefere fiili onlar için kullanılıyor.

Bir de, benim burada dikkatinizi çekip üzerinde düşünmenizi istediğim bir nokta var: “Bu ayet-i kerimeler *kàde-i ahzâb* için indi.” diye, eski harflerle yazmış tefsir kitaplarının bazısı. Yeni harflerle yazılmış tefsirin içinde, eski harflerle öylece bırakmış, izah etmemiş. Tabii, izah etmek lâzım! Çünkü, bunu herkes bilemez. *Kàde*, *kàid* kelimesinin çoğuludur; yâni rüesâ, reisler, önderler, komutanlar, önde gelenler mânâsına geliyor. *Ahzâb* da zümre demek, topluluk demek.

Kàde-i ahzâb ne demek?.. İslâm'ın karşısında mücadele eden birtakım zümreler vardı. Peygamber Efendimiz Medine'ye vardığı zaman, onun karşısına bazı kimseler çıktı. Medine'de

kaleleri olan, köyleri olan ehl-i kitaptan, yahudilerden bazı kimseler, kabilelerden bazı kimseler, menfaatleri zedelenen bazı kimseler Peygamber Efendimiz'e karşı çıktılar.

Sonra Arap kabilelerinden de bazı kimseler Kureyş'in tarafını tuttular. Kureyş müslümanlarla mücadele etmek istediği zaman, Kureyşlilerle ittifak ederek, ordularına katkıda bulunarak, adam göndererek, asker göndererek, müslümanlarla çarpışmaya gittiler.

Meselâ, bu maksatla asker toplayıp da, Medine'deki müslümanlıkların üzerine gelip yaptıkları bir savaş var: Hendek Savaşı... Ona Ahzab Savaşı da deniliyor. Onlar hizib hizib, zümre zümre muhtelif kabilelerden toplanıp, gelip, müslümanlarla çarpıştıkları için o ismi alıyor.

Kâde-i ahzâb ne demek?.. Muhalif zümrelerin, Arap kabileleri içinde, köyleri, kaleleri içinde müslümanlara muhalif olan insanların reisleri demek. Ebü'l-Âliye'nin ve İkrime'nin rivayetine göre, onlar hakkında inmiş oluyor bu ayet-i kerimeler.

Bu önemli. Bunlar Peygamber Efendimiz'e karşı çıkmakla yetinmiyorlar, ayrıca İslâm'la çarpışıyorlar, İslâm düşmanlarıyla işbirliği yapıyorlar. Hattâ Mekke-i Mükerreme'ye haber gönderiyorlar... O zaman daha henüz Mekke fethedilmemiş, Kureyşliler var orada. "Siz gelerseniz biz size yardım ederiz, destek oluruz. Haydi ordu toplayın, gelin!" filân diye, iyice düşmanlıklar yapıyorlar.

İslâm tarihi, müslümanlığın gelişmesi adım adım, yıl yıl takib edilirse; Peygamber Efendimiz'i öldürmek istediler, Mekke'den hicret etmek zorunda kaldı, Medine'ye geldi. Medine'ye geldiği halde, arkasından ordu gönderdiler, Medine'de yok etmek istediler müslümanları... Yahudi kabileleri onlara destek oldu.

Daha önceki hafta anlatmış olduğum ayet-i kerimelerde demiştim ki: Bu ayet-i kerimeler, yukarıda müttakîleri tavsif eden ayet-i kerimelerden ayrı olarak, ehl-i kitâbın imana gelenlerini metheden ayetlerdir:

أُولَئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَئِكَ

هُمُ الْمُفْلِحُونَ

(البقرة:٥)

(Ülâike alâ hüden min rabbihim ve ülâike hümü'l-müflihün.) “İşte onlar hem kendileri daha önceden dindardı, Tevrat'a inanmışlardı; hem de senin hak peygamber olduğunu anladılar, iman ettiler. İşte onlar da hidayet üzeredirler, hidayetleri devam ediyor, tevâlî ediyor. Daha önceden dindarlardı. Yeni din gelince, yeni hüküm gelince, Allah'ın yeni emri gelince, ona da ittibâ etmiş oldular. Ne güzel!” (Bakara, 2/5) diye Allah onları methetti.

Onların arkasından, (Inne'llezîne keferû) “O kimseler ki kâfir oldular.” denilince, bunların da kâde-i ahzâb, zümrelerin reisleri hakkında

inmiş ayetler olduğu, kaynaklarda belirtildiği zaman, mesele daha iyi anlaşılıyor.

Peygamber SAS, herkesin müslüman olmasını istiyordu, herkesin Allah'ın sevdiği kul olmasını istiyordu, aşk u şevk ile tebliğ ediyordu. Her yere gitti; münafıkların reisi olan kimselere gitti, İslâm'ı anlattı; kabilelere gitti, anlattı; havraya gitti, anlattı... Kendisine Necran'dan gelen hristiyan zümrelere anlattı... Yetmiş-seksen kişilik kabile gelmiş, Mescid-i Nebevî'ye gelmişler, oturmuşlar. Onlarla konuştu, sohbet etti. Hepsine İslâm'ı anlatmağa çalışıyor ama, bir kısmı inatta devam ediyorlar.

Bir kısmı iman etmişler, onları methediyor Allah-u Teâlâ Hazretleri: “Onlar hidayet üzereler. Hem eskiden dindarlardı, hem de şimdi ey Rasûlüm seni, Kur'an'ı kabul ettiler, imana girdiler.” diye onları methediyor.

Bir de inat edip, mücadele verip, düşmanları derleyip toplayıp, İslâm'ı yok etmeğe çalışan zümre var. İşte bu ayette, (*ellezîne keferû*) “O kimseler ki kâfir oldular.” diye onlardan bahsediliyor.

Şimdi burada, *küfür* kelimesinin lügat mânâsıyla ilgili olarak bir anlam seziyorum ben. O da şu: Şimdi bunlar, Peygamber SAS Efendimiz'den kendi kitaplarında bahsedilen, hakkında ahd ü misak alınan; “O ahir zaman peygamberi geldiği zaman, inanacaksınız ha, tamam mı?” diye kendileriyle antlaşma, ahidleşme yapılmış olan kavimler... Biliyorlar ki Peygamber Efendimiz hak peygamberdir.

Mucizeleri görüyorlar, durumu görüyorlar, biliyorlar.

Bildikleri halde, hattâ bir kısmı, arkadaşlarından bazıları iman ettiği halde, bir kısmı da kâfir oldular. *Kefere*; örtmek, gizlemek, kapatmak, setretmek demek... Neyi setrediyor bunlar?.. Öteki imana gelen ehl-i kitaptan, felâh bulacak olan, hidayet üzere devam etmekte olan, yolda dosdoğru giden o zümreden ayrı olarak; bunlar Hazret-i Muhammed'in hak peygamber olduğunu, Kur'an-ı Kerim'in Allah kelâmı olduğunu bildikleri halde; Peygamber Efendimiz'in mucizelerini gördükleri halde; hattâ çocuklarını bildikleri gibi, bu dinin hak din olduğunu, Peygamber Efendimiz'in de Allah'ın hak rasûlü olduğunu bildikleri halde, bilgilerini örtüyorlar. *Kefere*, örtmek demekti ya; bu bilgiyi saklıyorlar, itiraf etmiyorlar, söylemiyorlar.

Ama bazısı söylüyor. Meselâ, Abdullah ibn-i Selâm RA, yahudi hahamlarından olduğu halde, geliyor:

“—Yâ Rasûlallah, sen haklısın, Tevrat'ta bahsedilen peygamber sensin! Bunlar birtakım sebeplerden, maddî, dünyevî, menfaate ait sebeplerden kabul etmiyorlar. Ben sana iman ettim yâ Rasûlallah, sen haklısın!” diyor, müslüman oluyor.

Bir kısmı da bu gerçekleri küfrediyor, setrediyor, örtüyor, halka söylemiyor. “Evet, bu bizim kitaplarda bahsi geçen peygamberdir.” deyiverse, teveccüh daha

fazla olacak, İslâm daha çabuk yerleşecek, mücadele olmayacak... Küfür izale olacak, şirk mahvolacak, puta tapılmayacak ve yeni din çabuk gelişecek ama, bunlar inat ediyorlar. Yâni gerçekleri gizliyorlar, saklıyorlar.

(*Inne'llezîne keferû*) “O kimseler ki, işte o gerçekleri örtüp saklıyorlar.” İşte bu kefere mânâsının örtmek mânâsından gelmesi, bu sebepten olabilir. Çünkü bildikleri halde, küfr-ü inâdî ile, inatçılıklarından küfürde kalıyorlar. Gerçekleri sakladıklarından mü'min olmuyorlar.

Şimdi bunlar böyle olunca, Allah-u Teâlâ Hazretleri de onları cezalandırıyor. Arapça'da bir söz vardır:¹

الْجَزَاءُ مِنْ جِنْسِ الْعَمَلِ

(*El-cezâü min cinsi'l-amel*) “Verilen ceza işlenen suçun cinsine göredir.” Onun büyüklüğüne göredir. “Kısasa kısas, dişe diş...” denildiği şekildedir. Şimdi bunlar bildikleri halde küfrediyorlar ya, onlar küfredince, Allah-u Teâlâ Hazretleri de buyuruyor ki:

(*Inne'llezîne keferû*) “İşte bu hakikatleri saklayan, imana gelmeyen, imânî hakikatleri itiraf etmeyen, bildikleri halde söylemeyen bu olumsuz zümreye gelince; (*sevâün aleyhim e enzertehüm em lem tünzirhüm*) ey Rasûlüm, sen onları istersen inzar eyle, istersen inzar

¹ *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.53, no:1070.

eyleme, müsâvîdir, eşittir, fark etmez; (*lâ yü'minûn*) inanmayacaklar.”

Enzertehüm fiilin masdarı, *enzere-yünziru-inzâr...* İnzâr, korkulu bir akıbeti söyleyerek, “Aman sakın, yapmayın!” diyerek sakındırmak; “İleride şöyle bir şöyle bir fenalık olabilir, aman dikkat edin!” diye ikaz ve irşad etmek, uyarmak demek.

(*E enzertehüm*) “Bu cins kâfirlere, gerçekleri saklayan, bildiği halde domuz gibi kabul etmeyen kâfirlere, sen istersen uyarılarda bulun, (*em lem tünzirhüm*) istersen bulunma; fark etmez, (*sevâün aleyhim*) onlar için müsâvîdir.” Zâten biliyorlar, bilmiyorlar değil ki, cahil değiller ki; inatlarından kâfirler. (*Lâ yü'minûn*) “İman etmeyecekler.”

Şimdi burada (*Mâ yü'minûn*) demeyip de, (*Lâ yü'minûn*) demesi, istikbale doğru inanmayacaklarını gösteren bir cümle. Tercümelere bakıyorum; tefsirle, mealle uğraşacak insanların hem Türkçe'nin inceliklerini bilmesi lâzım, hem de Arapça'nın inceliklerini bilmesi lâzım!

(*Mâ yü'minûn*) demeyip de, (*Lâ yü'minûn*) demesi, –Allàhu a'lem– bunların artık bu durumları bitmiştir, ileriye doğru bunlar iman etmeyecekler. Sen istersen onlara ikazda bulun, ister bulunma; ister uyar, uyarma; fark etmeyecek.

Neden?..

b. Kalplerinin Mühürlenmesi

خَتَمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ وَعَلَى
أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

(البقرة: v)

(*Hatema'llàhu alâ kulûbihim ve alâ sem'ihim*)
Hateme, bir şeyi kapatıp mühürlemek demek.
Torbayı mühürlemek... Hani belediye geliyor,
ceza yazıyor bir dükkâna; dükkânı kapatıyor,
kırmızı mumu akıtıyor, üstüne mühür basıyor;
dükkân kapalı...

Bir şeyi kapatıp damga basmak, “Bunun
içindeki ben koydum, kapattım. Bu
açılmamışsa, içindeki benim koyduğum şeydir.”
mânâsına mühür koymak... Bu böyle yapıldı
eskiden. Gizli evrakın, eşyanın taşınmasında,
torbanın içine konur, mühür yapıldı. Bir odayı
böyle kapatmak... Belediyenin bir işyerini
kapatıp mühürlemesi... Mühür kırılırsa,
açıldığı anlaşılacak, cezası var. Bir şeyi sona
erdirmek mânâsına geliyor.

Onun için, Allah onların kalplerini
mühürlemiştir, yâni onların işini sona
erdirmiştir. Onların kalpleri çalışmayacak,
hakîkati kabul etmeyecek, kapanmıştır, iş
bitmiştir demek oluyor.

Şimdi *inzar* ve *hatim* kelimesini izah ettikten
sonra, *kalp* geliyor. (*Hatema'llàhu alâ
kulûbihim ve alâ sem'ihim*) Ayet-i kerimeyi
okurken, burada durmak lâzım! Bazan

bakıyorum, okuyan hafızlar, imamlar yüksek sesle okudukları zaman devam ediyorlar. Halbuki mânâ burada durmayı gerektiriyor. Vakf-ı lâzım var burada, durmak gerekiyor mânâ bakımından... Sahabe-i kiram durmuşlar orada. Çünkü mühürleme kalbe ve işitme duygusu kulağa olduğu için, duracak orada.

(*Ve alâ ebsârihim gışâveh*) Bu ayrı bir cümle: “Gözleri üzerinde de perde vardır.” Yâni, görmelerini engelleyen perde... Hani ihtiyarların gözüne ak iniyor, katarakt filân diyorlar. Ameliyatla o perde alınırsa, görebiliyor; alınmazsa, gözbebeği perdeli olduğundan görmüyor. (*Ve alâ ebsârihim gışâveh*) “Ve gözleri üzerinde örtü, perde vardır, ak inmiştir. (*Ve lehüm azâbün azîm.*) Ve onlar, ahirette muazzam bir azaba uğrayacaklar.”

Neden?.. Çünkü, bir; kendileri inanmıyorlar... İkincisi de; bildikleri hakîkatları sakladıklarından, gerçekleri söylemediklerinden, birçok insanın da imana gelmesinde ortamı zorlaştırıyorlar. Onların ağzına bakan birçok insan da, belki o yüzden imana gelmiyor.

Bir de bunlar rüesâ ya; reisler, önderler, kabile başkanları filân ya, hizib başkanları ya; arkalarından insanları, zümreleri sürükleyen, yönetim durumunda olan sorumlu kişiler ya... Tabii, sürükledikleri insanların da sorumlulukları bunların üzerinde olacak. Azabları azîm, yâni muazzam, çok büyük, çok ulu olacak... Azabdan azaba fark var; çok korkunç azaba uğrayacaklar.

Şimdi, (*Hatema'llàhu alâ kulûbihim*) “Kalpleri üzerine Allah mühür vurmuş, kalplerini kapatmış, işlemez hale getirmiş.”

Kalp ne demek?.. *Kalp* iki mânâya geliyor. Bir: Elimizi sol mememizin altına doğru, avucumuzu göğsümüze koyduğumuz zaman, o tık tık atan uzuv. Şöyle kozalak gibi, aşağı tarafı uzun, yumruk büyüklüğünde bir uzuv... Kan pompalıyor. Karıncıkları, kulakçıkları var. Geliş damarı var, atardamarlar var, toplardamarlar var. Can damarı dediğimiz büyük damar var. Vücuttan kan kalbe geliyor, kalbden ciğerlere gidiyor; oksijeni, temiz havayı alıyor, tekrar kalbe dönüyor. Oradan vücuda gidiyor. Bütün kanın vücutta dolaşımını sağlıyor. Kan da vücudu besliyor. Bu işi yapıyor.

Meselâ, kalb bir ara durup da, beyin hücrelerine kan gitmediği zaman, kısa bir süre gıdasız kaldığı için, beyin hücreleri ölüyor. Beyin ölünce de, adam bitkisel hayata giriyor. Yaşıyor ama, artık konuşamıyor, söyleyemiyor, anlayamıyor, dinleyemiyor. Bitki gibi bir hayat... Hareket kabiliyeti kalmıyor. *Kalp* böyle bir önemli maddî uzuv...

Kalbin bir mânâsı bu olmakla beraber, bu yürek mânâsına, et mânâsına kullanıldığı gibi, Kur'an-ı Kerim'de, hadis-i şeriflerde ve dînî bir çok terimlerde ve hattâ lisanımızda, bir de gönül mânâsına kullanılıyor. Kalbi katı adam diyoruz, gönlü merhametsiz mânâsına kullanıyoruz.

Şimdi bu ikinci mânâsı, Kur'an-ı Kerim'de meselâ şöyle geçiyor:

لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا

(الأعراف: ١٧٩)

(*Lehüm kulûbün lâ yefkahûne bihâ*) “Onların kalpleri var ama, onu işletip, çalıştırıp, onunla akletmiyorlar.” (A’raf, 7/179) diye geçiyor. Buradan anlaşılıyor ki, kalp akletme uzvu... Yâni bir şeyi anlama, idrak etme, kavrama, öğrenme uzvu oluyor. Biz bunu daha ziyade, beyin olarak ifade ediyoruz. Ama eskiler gönül demişler, insanın iç varlığı...

Neden böyle demişler?.. Nasıl bedeninin ortasında kalp çok önemli bir uzuvsa, bütün bedeninin hayatta kalmasını sağlıyorsa; gönül de insan ruhunun merkezidir. Her şeyi o idrak ediyor, kavırıyor, insanı çekip çeviriyor. Onun için, ona da mânevî yönden kalp ismi vermişler.

Şimdi bu gönül dediğimiz şey, insanın iç varlığı, insanın beni, egosu; kişiliğini temsil eden mânevî varlığı olmuş oluyor. Bunun yürekle ilişkisi, birtakım mânevî bağlantıları olduğundan, “Kalplerine mühür vuruldu.” demek, “Artık akletmesi kalmadı, mânevî varlığı çalışmaz, mânevî varlığı öldü. Maddeten canlı gezse, yaşasa bile mânen kalbi çalışmaz bir insan haline geldi.” demektir.

c. Günahlar Kalbi Karartır

Bu mânâda insanın nefs-i nâtıkası diyorlar, beni diyorlar, insanın egosu diyorlar, insanın kendisi diyorlar. Akıl bunun aletidir, irade kuvvetidir.

İşte artık ruh diyoruz, nefis diyoruz. Bu iç varlıklarına Allah mühür vuruyor.

Neden mühür vurduğuna gelince; İbn-i Kesir Tefsiri'nde iki hadis-i şerif zikrediliyor. Ben bir tanesini okuyayım. Tirmizî'nin Ebû Hüreyre RA'dan rivayet ettiği ve *hasenün sahîhun* dediği bir hadis-i şerifte, Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:²

إِنَّ الْمُؤْمِنَ إِذَا أَذْنَبَ ذَنْبًا كَانَتْ نُكْتَةٌ سَوْدَاءُ

فِي قَلْبِهِ فَإِنْ تَابَ وَنَزَعَ وَاسْتَغْفَرَ

صُقِلَ قَلْبُهُ فَإِنْ زَادَ زَادَتْ حَتَّى تَعْلُوَ قَلْبَهُ

فَذَلِكَ الرَّانُ الَّذِي ذَكَرَهُ اللَّهُ

فِي كِتَابِهِ كَلَّا بَلْ رَانَ

عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

(ت.ه.ك. عن أبي هريرة)

² İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1418, no:4244; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.297, no:7939; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.562, no:3908; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.44, no:7203; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.188, no:20552; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.427; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.475, no:8934; İbn-i ebi'd-Dünyâ, *Tevbe*, c.I, s.334, no:191; Ebû Hüreyre RA'dan.

Lafız farkıyla: Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.434, no:3334; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.28, no:2787; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.509, no:116508; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.199, no:751; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.VI, s.297; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.20, no:2938 ve c.IV, s.364, no:10189; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.VII, s.369, no:6499.

(*Inne'l-mü'minü izâ eznebe zenben*) “Mü'min bir günah işlediği zaman...” Mü'min günah işler mi?.. İşlememesi lâzım ama, maalesef nefesine yenik düşüyor, şeytana kanıyor, dünyaya kapılıyor, bir günah işliyor.

“Mü'min bir günah işlediği zaman, (*kânet nükteten sevdâü fî kalbihî*) gönlünde, kalbinde siyah bir nokta oluşur. Bu günahdan dolayı gönlünün bir noktası kararır, kalbin üzerinde bir siyah nokta meydana gelir. (*Fein tâbe ve nezea ve'stağfera sukile kalbühû*) Eğer bu günahından sonra pişman olur, tevbe eder, ‘Aman yâ Rabbi, ben hata ettim, beni affet, düzeltiyorum kendimi!..” der, tevbekâr olur da kendini çekerse ve affını, mağfiretini isterse, kalbi tekrar parlar. Yâni leke gider, temizlenir.

Bu hadis-i şerifi bırakalım, başka bir hadis-i şerifi hatırlatalım. Peygamber SAS, müslümanın bir günah işlediği zaman, arkasından bir iyilik yapmasını, onun onu sileceğini bildiriyor:³

وَأَتْبِعِ السَّيِّئَةَ الْحَسَنَةَ تَمْحُهَا

(ت. حم. ك. هب. عن أبي ذر؛ حم. طب. هب. كر. عن معاذ)

(*Ve etbii's-seyyiete'l-hasenete temhuhâ*) “Bir kötülük işlemişsen, onun arkasından bir iyilik yap da, o onu silsin!” diye tavsiye buyuruyor.

Demek ki tevbe ederse, vaz geçerse, Allah'tan affını dilerse ve iyilik yaparsa, kalbindeki o leke gider, kalbi tekrar temiz hale gelir.

(*Fein zâde*) “Ama tevbe etmez de günaha devam ederse, günahını arttırırsa, (*zâdet*) o lekeler de artar. (*Hattâ ta’luve kalbehû*) Bütün kalbinin her tarafını o leke kaplayacak hale gelir. Bir kılıf gibi, bir pas gibi, bir kalın leke gibi bütün kalbinin her tarafını kaplar.”

(*Fezâlike’r-rânü’llezî kâle’llàhu teâlâ*) “Bu Allah-u Teâlâ’nın;

كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

(المطففين: ١٤)

(*Kellâ bel râne alâ kulûbihim mâ kânû yeksibûn.*) ‘Hayır, aksine onların işlediği kötü işler kalbleri üzerine pis leke ve bir perde ve pas tabakası meydana getirmiştir.’ (Mutaffifîn, 83/14) dediği gibidir. İşte o rân’dır, pastır, kir tabakasıdır, kalbin her tarafını kaplar.”

O zaman kalbi bir kirle kaplanmış oluyor, bir kir kılıfı altında kalmış oluyor. Böylece, artık o kalb sıhhatli bir çalışma yapamıyor.

³ Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.355, no:1987; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.153, no:21392; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.415, no:2791; Hâkim, *Müstedrek*, c.1, s.121, no:178; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.98, no:4022; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.VI, s.245, no:8026; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.IV, s.378; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.I, s.379, no:652; Ebû Zer RA’dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.236, no:22112; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.20, s.144, no:296; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.VI, s.244, no:8023; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XVII, s.18, no:2004; Muaz ibn-i Cebel RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.III, s.89, no:5629; *Keşfü’l-Hafâ*, c.I, s.43, no:82; Suyûtî, *Câmiu’l-Ehâdis*, c.I, s.299, no:462; RE. 13/4.

Şimdi ben bu arada bir şeyi hatırladım, bir hukukçu profesör kardeş anlatmıştı bana. Bir zamanlar savcılık yaptığı zaman, 20-22 yaşlarında genç birisi denizde boğulmuş. Hem de Türkiye yüzme şampiyonlarındanmış. Morga getirmişler, savcı diye bunu da çağırmışlar.

Tabii tahlil yapmak için, durumu anlamak için vücudunu kesmişler, göğsünü açmışlar. Açmadan önce, “Acaba ölüm sebebi ne?” diye konuşuyorlarmış ilgili doktorlar... demişler ki:

“—Kramp girmiştir, ondan boğulmuştur.”

Alman profesör varmış, ismini unuttum; o demiş ki:

“—Hayır, bu genç şampiyon, yüzmeyi bilen bir insan; öyle bir kramp girmekle boğulmaz! Kramp girse bile kendisini su üstünde tutar, boğulmaz. Bu başka sebepten boğulmuştur.” demiş.

“—Pekiyi hocam, neden boğuldu?..” demişler.

“—Parmaklarına baksanıza!..” demiş.

Parmaklarına bakmışlar, işaret parmağı ile orta parmağı arası, uç tarafı kahverengi... Yâni, sigara içe içe parmakları bile boyanmış.

“—Bakın, bu sigara tiryakisi... Sigarayı çok içtiği için, oksijensizlikten ölmüş.” demiş.

Sigara içe içe parmakları bile boyanınca... Parmaklarına, sigarayı tutarken çok az duman geliyor. Asıl duman içeriye gidiyor.

“—Şimdi bunun ciğerini göreceksiniz.” demiş.

Göğsünü aletlerle açmışlar, ciğerini çıkartmışlar. Elleri eldivenli tabii... “Hocam...” diyor, o hukukçu anlatıyor bana:

“—Ciğer kıpkırmızı olur ya; hayır, bunun ciğeri simsiyah... En aşağısı simsiyah, yukarıya doğru, bronşlara, asıl büyük nefes borusu tarafına doğru koyu kahverengi, en üst tarafı biraz açık...” diyor.

Profesör çıkartmış ciğeri:

“—Bakın, bunun her tarafı zift dolmuş!” demiş. Alt tarafını sıkmış, ciğerin delikçiklerinden boncuk boncuk zift çıkmış.

“—İşte bakın, sigara bunun bütün ciğerini zift doldurmuş, onun için nefes alacak yeri kalmamış. Yüzerken, vücudun daha çok nefese ihtiyacı oluyor. Yüzme esnasında eli çalışıyor, kolu çalışıyor, her tarafı çalışıyor. Bu yüzerken çok oksijene, temiz havaya ihtiyacı oldu. Bu ciğer o temiz havayı, bu çalışan adalelere sağlayamadığı için, oksijensizlikten, havasız bir yerde kalmış insan gibi, ondan boğuldu. Sudan boğulma değil bu...” demiş.

Şimdi bunu niçin söylüyorum?.. Peygamber Efendimiz’in bu hadis-i şerifini okuduktan sonra, “Kalblerin de günahlardan nasıl kapkara olduğunu düşünürken, bunu da düşünün!” diye söylüyorum.

“—Sigara içmeyin!” diye de söylüyorum tabii. Art niyetim var, sigara içmemenizi sizin namınıza, sizin sıhhatinize istediğim için, o bakımdan söylüyorum, aziz ve sevgili dinleyiciler ve izleyiciler!..

d. Kalbi Mühürlü Olan Gerçekleri Göremez

Şimdi böyle, kalb günahlardan katılaştınca, o zaman ne oluyor?.. Allah-u Teâlâ Hazretleri bu kalbi katılaştan insanların, inanmayan insanların, bu kötülükleri yapmağa devam eden, bildikleri halde inat eden insanların kalbini, ceza olarak mühürlüyor. “Sen mâdem kabul etmedin!” diye mühürlüyor kalbini, mânevî bakımdan kalbini çalışmaz bir hale getiriyor.

Neden?.. (*El-cezâü min cinsi'l-amel*) [Verilen ceza, işlenen suçun cinsine göredir.] İşlediğinin karşılığını kendisi bulmuş oluyor. Allah-u Teâlâ bu hususları, başka ayet-i kerimelerde de beyan buyurmuş:

فَلَمَّا زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ

(الصّف:ه)

(*Felemmâ zâğû ezâğa'llàhu kulûbehüm*)
“Onlar eğilip bükülünce, hak yoldan sapınca, Allah da onların kalblerini saptırdı.” (Saf, 61/5)

Sonra bir başka ayet-i kerime okuyalım:

وَنَقَلِبُ أَفْعِدْتَهُمْ وَأَبْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ
أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرَهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ

(الأنعام:١١٠)

(*Ve nukallibü ef'idetehüm ve ebsàrahüm kemâ lem yû'minû bihî evvele merreh*) “Daha önceden inanmadıkları gibi, biz de onların gönüllerinin gözlerini tersine çeviririz, ters yüz ederiz. (*Ve nezeruhüm fî tuğyânihim ya'mehûn*) Bırakırız kendi hallerine; o tuğyanlarında, azgınlıklarında, sapkınlıklarında devam eder dururlar.” (En'am, 6/110)

Ondan sonra, artık o kalb çalışmaz, gerçekleri görmez, hakikatleri anlamaz hale gelince; (*sevâün aleyhim e enzertehüm em lem tünzirhüm*) [sen onları ister ikaz et, ister ikaz etme, fark etmez;] ne desen, artık kabul etmez hale gelirler.

Ehl-i kitap hakkında da, Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki:

وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ آيَةٍ مَا
تَبِعُوا قِبْلَتَكَ وَمَا أَنْتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ

(البقرة: ١٤٥)

(*Ve lein eteyte'llezîne ütü'l-kitâbe bi-küllî âyetin mâ tebiù kibletek*) “Ey Rasûlüm, sen bu ehl-i kitâba, kendilerine kitap indirilmiş ama seni kabul etmeyip de kâfir durumuna düşmüş olan çevrendeki bu kimselere, bütün ayetleri getirsen, bütün delilleri, mucizeleri göstersen; (*mâ tebiù kibletek*) senin kıblene bunlar tâbî olmazlar. (*Ve mâ ente bi-tâbiin kibletehüm*) Sen de onların kıblesine tâbî olma; yönünü Mekke-i Mükerra'ye, Kâbe-i Müşerre'ye döndür!”

(Bakara, 2/145) dediği gibi, Allah-u Teâlâ Hazretleri ceza olarak, karşılık olarak, kâfirliklerinin cezası olarak mühürlüyor.

Bunu neden söylüyoruz?.. Yâni küfürlerinin sebepleri kendileri... Kalblerini Allah'ın mühürlemesinin sebebi, kendi inatçılıkları, edepsizlikleri olmuş oluyor, onu anlatmak istiyoruz.

Hem kalblerine mühür vuruluyor, gerçekleri idrak etmez, düşünemez hale geliyorlar; hem de işitme duygusunu mühürlüyor Allah, lafları da duymaz oluyorlar. Tabii, biliyorsunuz, kulakları küçük bir fısıltıyı duyacak kadar keskindir belki, sâktır ama, gerçekleri iyi duymadıktan sonra, mânevî bakımdan sağırdılar.

Elmalılı tefsirinde, Allah razı olsun, çok güzel mânâları yazmış. Çeşitli kitapları toplamış, o güzel tefsiri yazmış. Okuyan herkesin de çok iyi anladığını sanmıyorum, çok ince şeyler var. Benim baktığım başka tefsirlerde olmayan bir şeye dikkati çekiyor, diyor ki:

(Hatema'llâhu alâ kulûbihim) “Kalblerine Allah mühürü vurdu, kapattı. *(Ve alâ sem'ihim)* Onların kulaklarını kapattı.” buyrulmuş. *(Hatema'llâhu alâ kulûbihim ve alâ esmâihim)* buyrulmamış da, *(Ve alâ sem'ihim)* denmiş. Bunun çeşitli sebepleri olabilir diyor. Kendisi güzel bir tevcih yapmış, hoşuma gitti.

Hani, insanın hakkı hakîkati öğrenmesi için, insana neler lâzım?.. Akıl lâzım, kalb lâzım, yâni gönül lâzım! Sonra havass-ı selime dediğimiz, selim duyu organları lâzım!

Selime niçin diyoruz?.. Sakim [hasta] olduğu zaman eğri büğrü görür, doğru algılayamaz. His var, hiss-i selim var... Akıl var, akl-ı selim var... Zevk var, zevk-i selim var... Selim olması, hastalıksız olması, sıhhatli olması lâzım!

Selim duyguları olacak, akli olacak bir insanın; bir de geçmişi anlamak için, ileriye anlamak için, mânevî gerçekleri anlamak için, başkalarının bilgilerinin kendisine ulaşması için, işitme duygusu lâzım! Zaten duygulardan bir tanesi de işitme duygusu... Ama semâ-ı haberle, başkasından gelen haberleri de topladığı zaman insan bilgi sahibi oluyor.

Biz üniversitede, öğrencilerimize bilimsel çalışma yaptırırken, doktora öğrencilerimize doktora yaptırırken, derdik ki:

“—Bir kere o konudaki bütün bilgileri topla bakalım! Senden evvel o konuda kimler ne yazmış, çizmiş, ne kitaplar yazılmış; onları bir öğren, ondan sonra sen o konuda çalış! Onların bilmediği şeyi bul, tezine onları ekle; çalışman bilimsel bakımdan değerli olsun!” diye söyledik.

Şimdi, (*sem'ihim*) diye tekil gelmesi, kulaklarına denmeyip de kulağına der gibi, işitmesine mühür vurmuştur denmesinin sebebi; delîl-i naklînin bir merkezi var, o da peygamberlik diye izah etmiş, çok hoşuma gitti.

Yâni, işitilecek ama neyi işiteceksin? Yunanlılardan Ksenefon bir şey yazmış, Aristo şunu yazmış, bilmem ne... Güvenilmez ki kitaplarına, güvenilir mi, doğru mu?

Hakîkaten onun elinden mi çıkmış, sözleri doğru mu?.. Ama işitilen haberin, ilim sahibi olmak için gerekli bilgilerin asıl kaynağının tek olduğuna, yâni nübüvvet olduğuna işaret ediliyor. Onu da artık dinlemez oluyor, kalbi de anlamaz oluyor.

Ne kalıyor?.. Bir de etrafa bakıp gerçekleri görecek. Rasûlüllah mucizeler gösteriyor; istiyorlar, gösteriyor. Allah mucizelerle te'yid ediyor. Bir de gerçekleri görmesi lâzım!.. Allah ceza olarak gözlerine de mânevî perdeyi indirdiği için, gözleri de görmez oluyor.

Gözü var, ama gözbebeği katarakt olmuş, ak düşmüş gözüne, ihtiyar görmüyor önünü... İşte ancak ameliyat olursa, o perdeyi alırlarsa, o zaman görecek. Ama bu kâfirlerinki öyle değil; kalbleri tam perdelenmiş oluyor, o zaman hiçbir gerçeği görmez duruma geliyorlar.

e. Terbiye Çok Önemli

Demin hadis-i şerif söyledik; günah işledikçe, gittikçe kalb berbatlaşıyor, kötüleşiyor. Aynı şekilde iyilik yaptıkça da, gittikçe nurlanıyor. Zikrettikçe nurlanıyor, Allah'ı andıkça nurlanıyor. Böylece günah işledikçe, kâfirlik bir insanın tabiatına işliyor. “Artık teneşir paklar.” diyoruz. “Ölümden ancak ıslah olur, o herif bir daha ıslah olmaz!” diyoruz. İyi şeyler de yapıla yapıla, insan iyi bir insan oluyor.

Demek ki, o zaman terbiye çok önemli!.. Demek ki, ahlâkın ve dinin kıymeti, bir şeyi devamlı yapmakta, güzel şeyleri îtiyad haline

getirmekte... Onun için, işte namaz beş vakit emredilmiş, her gün emredilmiş. Oruç otuz gün devam ediyor, her sene el-hamdü lillâh geliyor... Devamlı olacak ki, insana tesir etsin, adeti haline gelsin, tabiatına işlesin... Sonunda insanın nefsi hiç olmazsa mutmainne makamına çıksın, istikrarlı, sarsılmaz, değişmez, yıkılmaz bir insan haline gelsin...

Bu ayet-i kerime, bu hadis-i şerif işaret ediyor ki, günahta ısrar edenin sonunda kalbi mühürlenir, belâsını, cezasını bulur. Sevaplı işleri yapmakta devam eden de, sonunda güzel neticelere ulaşır, Allah'ın lütfuna erer, Allah'ın mütmainne makamına ermiş evliyâsı olur. Kerametlerle taltif olunur, dünyada ahirette nice nice hayırlara erer.

Şimdi bunları niçin söylüyoruz? Kalbin mühürlenme meselesinde niçin yazmış alimlerimiz?.. Suç kulda... Kul inat ediyor, bildiği halde kabul etmiyor, aleyhte çalışıyor, uğraşılıyor... Allah, onun cezası olarak onun kalbini mühürlüyor. Demek ki, kesb kuldan; Allah da, onun üzerine kalbini mühürlüyor. Cebir yok...

İşte iki tane kâfir var, müslüman olmayan insan var... Birisi lafları söylediğin zaman anlıyor, imana geliyor, hidayete eriyor; mü'min-i kâmil oluyor, evliyâ oluyor, ahiretini kazanıyor, gidiyor. Bir tanesi de bile bile, çeşitli sebeplerden itiliyor ters tarafa; inadını arttıra arttıra, ancak teneşir paklıyor veya harbde öldürülüyor...

Bedir Harbi'nde İslâm düşmanlarının reislerinin çoğu öldürülmüş. Öyle ölüp gidiyor, artık mahvoluyor.

Demek ki, aziz ve muhterem kardeşlerim, iyi şeylere devam etmeliyiz. Çocuklarımızı iyi itiyadlara alıştırmalıyız. Bakın meselâ sevgili dinleyiciler, bu otuz gün Ramazanda sahura kalkmak sünnet, Peygamber Efendimiz tavsiye etmiş. “Tamam, ben dayanırım!” demeyin, sahura kalkın!.. Sahura kalkmak, Ramazandan sonraki on bir ayda da teheccüde alışmanın bir yemekli, mükâfâtlı, tatlılı, börekli, çörekli alıştırmaları...

Kalkıyorsunuz yemek yiyeceğiz diye, çocuk uykuyu bölmeye alışıyor, siz de alışıyorsunuz. Ondan sonra devam edeceksiniz. Gece ibadeti çok sevap:

رَكَعَتَانِ مِنَ اللَّيْلِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا

(*Rek'atâni mine'l-leyli hayrun mine'd-dünyâ ve mâ fîhâ*) “Geceleyin kılınan iki rekât namaz, dünyadan da, dünyanın içindeki her şeyden de daha hayırlıdır.” İtiyad haline getirilecek.

“—Efendim, işte çocukcağız uyusun, yazık...”

Hiç bir şey olmaz. O vakitte uyumasın, sonra uyusun. O vakitte uyandır!.. Asıl çocuk o vakit uyursa mahvolur. Çünkü, küçükten alışmadığı zaman, büyüünce hiç söz dinlemez; namaz kılmaz, abdest almaz, oruç tutmaz, Allah'ın emrini dinlemez, üşenir. “Yapma evlâdım!” diye annesi yalvarır, babası yalvarır, dinlemez. Neden?.. Alıştırmadığı için.

İyi şeylere alıştırmak, ne güzel; kötü şeylerin de itiyad haline gelmesi, ne kadar fenâ... Çünkü, Allah ceza olarak mühürlüyor, perdeliyor, engelliyor. Bu sefer kendisi ettiğini buluyor.

(*Lâ yû'minûn*) “İnanmayacaklar!” Neden?.. Bitti, kendi kendilerini mahvettiler. Ondan dolayı kendilerine yaptılar.

Demek ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri cebretmiyor, zorlamıyor. Eğer kulu kalbi mühürlü olarak yaratsaydı, o zaman cebir diyecektik. Ama öyle değil...

كُلُّ مَوْلُودٍ يُوَلَّدُ عَلَى الْفِطْرَةِ

(بخ. م. د. حم. حب. ع. عن أبي هريرة؛ حم. طب. عن جابر)

(*Küllü mevlûdin yûledü ale'l-fıtrah*)⁴ “Her doğan güzel bir şekilde doğuyor.” Sonra terbiye ile, eğitimle putperest oluyor, ateşperest oluyor, gayrimüslim oluyor, şöyle oluyor, böyle oluyor. Yanlış terbiyelerle, yanlış eğitimle çocukları babası, anası mahvediyor. Mücevherler parça parça oluyor, tuz buz oluyor. Elmaslar, yakutlar, zebercetler, zümrütler mahvoluyor. Neden?.. Yanlış ellerde, yanlış terbiyelerle mahvoluyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا
وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

(يونس: ٤٤)

(*Inna'llàhe lâ yazlimü'n-nâse şey'en ve lâkinn'n-nâse enfüsehüm yazlimûn.*) “Şüphesiz ki Allah insanlara hiç bir şekilde zulmetmez, fakat insanlar kendi kendilerine zulmederler.” (Yunus, 10/44) buyuruyor. Kendilerinin yaptıklarının cezasını bulmuş oluyorlar.

Onun için, bu ayet-i kerimelerden ibret almalıyız. Günahı yapıp yapıp da, sonra Allah'ın cezasına uğrayıp, kalbi mühürlenme durumuna kimse kendisini düşürmesin... Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin rahmeti geniştir; lütfundan rahmetinden istifade etsin...

⁴ Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.465, *Cenâiz* 29/91, no:1319; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2047, *Kader* 46/6, no:2658; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.642, *Sünnet* 34/18, no:4714; Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.25, no:2064; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.233, no:7181; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.337, no:129; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.311, no:2359; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.282, no:6394; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.227, no:4050; Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*, c.XI, s.119, no:20087; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.380, no:7728; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.203, no:11925; Heysemî, *Müsnedü'l-Hâris*, c.II, s.671, no:646; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.473, no:1113; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.I, s.83, no:110; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.248, no:4730; Ebû Hüreyre RA'dan. Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.353, no:14847; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.III, s.353, no:14847; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.I, s.283, no:828; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.240, no:942; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.203, no:11923; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.15, no:17; Esved ibn-i Seri' RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.292, no:5350; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.202, no:5184; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.150, no:4515; Semüre ibn-i Cündeb RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.261, no:1306, 1307; *Câmiu'l-Ehâdis*, c.XV, s.372, no:15729; RE. 340/12.

(*Ve lehüm azâbün azîm*) “Böyle küfr-ü inâdî ile inad eden insanlara, muazzam bir azab verilecektir.” Binâen aleyh, cezalarını dünyada, ahirette çekeceklerdir. Dünyada çekmeseler bile, dünyanın İslâm nazarında, hakîkî mü’mine göre ve gerçekte, işin aslında önemi yok, zamanı kısa... Ne kadar kısa bir zaman; yetmiş yıl, seksen yıl, yüz yıl... Sonsuz bir zamanın, ebedî bir ahiret hayatının yanında önemli değil... Sonunda, ahirette elim bir azaba uğrayacaklar.

Allah bu duruma düşürmesin... Bir insan bir gerçeği gördü mü, duydu mu, anladı mı, o gerçeğe uymalı!..

Ben duyuyorum, yazılarımı, konuşmalarımı pek çok kimse dinliyor ve okuyor. Kimisi teftiş için, kimisi takib için, kimisi kusur aramak için, kimisi de ne söylüyor, ne faaliyet yapıyor diye... Ne suretle olursa olsun, okuyan bu söyleyene bakmayacak, söyletene bakacak!.. Allah söyletiyor. Gerçekleri anlayacak, mü’min değilse imana gelecek... İnsaflıysa, hakîkati kabul edecek, doğru söylüyor diyecek... Çünkü hak nerden söylenirse, kimden söylenirse, kabul edilmeli!.. Allah-u Teâlâ Hazretleri ona söylettirir, buna söylettirir.

Bir arkadaş anlattı, hoşuma gitti. Memleketlisi çobanmış, sürüleri varmış.

“—Ama imtihanı kaybetti.” dedi.

“—Nasıl kaybetti?” dedim.

Bir ihtiyar adam gelmiş çobana:

“—Yahu şu koyunlarından sağ da bana biraz versene, çok canım süt istiyor.” demiş.

“—Olmaz!” demiş çoban.

Sonra dönüp bakmış ki, adam yok ortada... Bir anda yok olmuş. Demek ki bir melek mi geldi, Hızır AS mı geldi, denedi. Bu kadar sürüsü var, birazcık sağıp da ona verseydi, imtihanı kazanacaktı. İşte bak, kaçırdı elinden... Kaybetmiş, gitmiş.

Allah-u Teâlâ Hazretleri fırsatları kaçırmayan; imanı duyduğu zaman, hissettiği zaman, sezdiği zaman, inadı bırakıp imana gelen kimselerden eylesin... Çeşitli sebeplerle bizim konuşmalarımızı, bu ayetleri ve sâireyi duyanları, Allah yanlış yoldan döndürsün, doğru yola sevk etsin...

Doğru yolda yürüyen, sevimli, sevgili kardeşlerimize de imanlarında terakkî nasib eylesin... Şu güzel günlerde büyük feyizlere erdirsin... Kalblerini pürnûr eylesin, nurlandırısın, nurlandırısın, mânevî gerçekleri görür hale getirsin... Allah'ın sevgisine erdirsin... Dünya ve ahiret saadetine mazhar eylesin... Ahirette cennetle cemâliyle taltif eylesin... Habîb-i Edîbine Firdevs-i A'lâ'da komşu eylesin... Allah hepinizden razı olsun...

Böylece bir çeşit iman tabakasını da, bu iki ayet-i kerime anlatmış oldu. Bundan sonraki on üç ayet-i kerime de münafıklarla ilgili... Onları da parça parça, inşâallah sağ olursak önümüzdeki günlerde anlatacağız.

Bakın, mü'minlerle ilgili iki ayet; ehl-i kitaptan olup da, İslâm'ın gerçek olduğunu anlayıp imana gelenlerle ilgili iki ayet; ehl-i kitaptan ve sâireden olup da, gerçekleri anladığı halde onu örten, kâfir olanlarla ilgili iki ayet... İki iki gidiyor, ama münafıklara gelince, yâni mü'minler arasında yaşayıp, mü'min gibi görünüp, ama mü'min olmayan, kalbi bozuk olan, içi kâfir olan insanlara gelince, on üç ayet-i kerimede ve ilerideki pek çok ayet-i kerimelerde onların eğri büğrü halleri anlatılıyor. Onların ne kadar tehlikeli olduğunu Peygamber Efendimiz'e bildirmek için, Kur'an-ı Kerim'i okuyan müslümanlar da bilsinler diye, Allah bildiriyor.

Allah böyle dış görünüşü müslüman, ama içinden kâfir, art niyetli, İslâm'ı yıkmak isteyen insanlardan müslümanları korusun...

Allah-u Teâlâ Hazretleri tabii, dinini koruyacak, en sonunda kıyamete kadar devam edecek İslâm... Bir yerde bir baskı olsa bile, öbür tarafta devam edecek. Allah-u Teâlâ Hazretleri daimâ, dinine hizmet eden bir asil, yüce, kıymetli, mücahid zümreyi mevcut bulunduracak; onlar hakkı söyleyecekler.

Allah bizi o mü'min kullarından eylesin...
Rızasına uygun yaşamayı nasîb eylesin...
Huzuruna da sevdiği, razı olduğu kulu olarak
varmayı nasîb eylesin... Cennetiyle, cemâliyle
cümledenizi müşerref eylesin, aziz ve sevgili
kardeşlerim!

*Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve
berekâtühû!..*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

05. 01. 1999 - AVUSTRALYA

[Bütün TEFSİR DERSLERİ'ne PDF olarak
ulaşmak için tıklayınız.](#)

